

בעניני השחר העברי
לפנות אל מר
Naftali Siegel, Lwów,
Podlewskiego 4.

השחר

עתון לילדים

הוספה להשחר
הפולני.
ניזר. 3

פסח.

על מִטַּת הַהִסְכָּה יוֹשֵׁב הַיְּהוּדִי וְקוֹרֵא אֶת הַהִגָּדָה וְסָבִיבוּ יוֹשְׁבִים כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ. לֹא מַלִּים מִתּוֹת לְפָנָיו תְּמוּנוֹת חַיִּית מַחְזָן שְׁעֵבֶר מִרְחָפוֹת¹ לְפָנָיו עֵינָיו. הוּא רוֹאֶה בְּצֵעַר אֲבוֹתָיו הָעוֹבְדִים בְּמִצְרַיִם בְּחֹמֶר עֲבוֹדַת־פָּרֶה² הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו הַדֶּרֶגָּאוֹ³ שֶׁל מֹשֶׁה הַנּוֹאֵל הַגָּדוֹל שֶׁהוֹצִיא אוֹתָם מֵעֲבָדוֹת קְחִירוֹת⁴ הוּא זוֹכֵר אֶת חֲגִיגַת הַפֶּסַח בְּאַרְצוֹ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אִי ... בַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת.

כָּל הַשָּׁנָה טָרוּד הַיְּהוּדִי בְּדֹאגוֹת פִּרְנָסָה וְאִין לוֹ פָּנָא לַחֲשׁוֹב עַל אֲדוֹת עַמּוֹ וְאַרְצוֹ וְהִנֵּה בָּא הַ"סֵּדֶר" עִם מִנְהַגָּיו הַיָּפִים וְהַיְּהוּדִי שׁוֹכֵחַ אֶת דְּאֻגוֹתָיו הַיּוֹם וְיָמָיו, וְקִרְנִים שֶׁל שִׁמְשׁוֹ חוֹדְרוֹת לְתוֹךְ נִפְשׁוֹ מִחֲמֻמוֹת אֶת לְבוֹ מְאִירוֹת אֶת עֵינָיו וְקִרְיָאָה מִתְּפַרְצָת מֵעוֹמֶק הַלֵּב: לַשָּׁנָה הַבֹּאֶה בִּירוֹשָׁקִים!⁵ בִּיצֵד⁶ עָבְדוּ הַיְּהוּדִים עַד שֶׁקָּם מֹשֶׁה וַגָּאֵל, יוֹדְעִים אַתֶּם בְּלָכֶם יְלָדֵי הַחֲבִיכִים, כִּי בּוֹדְאִי בְּלָכֶם לוֹמְדִים אֶת תּוֹרַתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אִילָם אִיךְ חָגְגוּ הַיְּהוּדִים אֶת חֵג הַפֶּסַח בְּשִׁבְתָּם עַל אֲדָמָתָם, בּוֹדְאִי לֹא יָדוּעַ לָכֶם וְהָ אֲנִי חָפֵץ לְסַפֵּר לָכֶם.

תִּיכַף אַחֲרֵי חֵג הַפּוּרִים הַתְּחִילוּ מִתְקַנִּים אֶת הַדְּרָכִים— שְׁנֵת־קָלְקָלוֹ בִּימֵי־הַגִּשְׁמִים⁶ — בְּשִׁבִּיל עוֹלֵי הַרְגֵּל⁷. הַנְּצִנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ־הָאֲבִיב בְּכָל כְּבוֹדוֹ הוֹפִיעַ עַל פָּנָיו הָאֲדָמָה רְחוּבוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים שִׁירוֹת⁸ שִׁירוֹת שֶׁבָּאוּ מִקְּרֹב וּמִרְחוֹק, מֵאִסְיָה הַקְּטָנָה מִסוּרְיָה מִכָּבֵל וּמֵאֶלְכָס־נִדְרָיָה

לַעֲלוֹת לַירוּשָׁלַיִם. הֵם עֲזָבוּ אֶת רְכוּשָׁם וּבֵיתָם וּבְנֵאוֹן
וּבְשִׁשּׁוֹן עָלוּ לְצִיּוֹן הַר ד'. בִּירוּשָׁלַיִם נַעֲשׂוּ הַהֲבָנוֹת בְּכַדִּי
לְקַבֵּל אֶת הָאוֹרְחִים-הָאֲחִים בְּסִבְר־פְּנִים-יְפוֹת ⁹ וּלְהַלִּינָם ¹⁰
חֲנֹם אֵין בְּסָתָּ. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדְשֵׁינִסָן, עָרַב הַחֹג, אַחֲרֵי
שֶׁבָּעֲרוּ כָּל חֲמֵץ מִהַבָּתִּים הוֹכְרוּ בְּרַחוּבוֹת: בְּטוֹל מְלֶאכֶה.
נִסְגְּרוּ הַחֲנוּיּוֹת, שָׁבְתוּ הַפּוֹעָלִים וְאַחֲרֵי הַצְהָרִים הִקְרִיבוּ אֶת
הַשֶּׁה לְקָרְבֵּן פֶּסַח. לֹא בִּפְעַם אַחַת הִקְרִיבוּ הַכֹּהֲנִים אֶת כָּל
הַקָּרְבָּנוֹת, חָצַר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיְתָה צָרָה מִהִכִּיל אֶת כָּל
הַבָּאִים, רַק חָלְקוּ אֶת הָעֲבוּדָה לְשָׁלֹשׁ פְּעָמִים. בְּשִׁנְמִלָּאָה
הַחָצֵר נִנְעָלוּ הַשְּׁעָרִים וּתְקִיעוֹת שׁוֹפָר נִשְׁמָעוּ לְאוֹת שְׁהִיגָה
הַשְּׁעָה לְהִקְרִיב אֶת הַפֶּסַח. שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת עָמְדוּ הַכֹּהֲנִים וְגִבְעֵי
בְּסָתָּ וְזָהָב בִּידֵיהֶם לְקַבֵּל בָּהֶם אֶת זָהָב, וְהַלְוִיִּים שָׂרוּ אֶת
שִׁירַת הַ"הִלֵּל". מִהִשָּׁה הִכִּינוּ צִלִּי לְאַרוּחַת הָעָרָב, לְסַעֲדָה
זוֹ הוֹמָמָנוּ ¹¹ אוֹרְחִים רַבִּים. בְּדִלְתוֹת פְּתוּחוֹת אָכְלוּ אֶת "לֶחֶם
הָעֵנִי" וּבְחִפְזָן לֵב קָרְאוּ: כָּל דְּכַפִּין יִיתִי וַיִּכּוֹל ...

כָּל הַשָּׁנָה טָרֹד הַיְּהוּדִי בְּדֹאגוֹת פְּרִנְסָה וְאֵין לוֹ פְּנָא
לְחֻשׁוֹב עַל אֲדוֹת עַמּוֹ וְאַרְצוֹ, וְהִנֵּה בָּא הַ"סֵּדֶר" עִם מִנְהַגוֹ
הַיָּפִים וְהַיְּהוּדִי שׁוֹכֵחַ אֶת דְּאֻמּוֹתָיו הַיּוֹם יוֹמִיּוֹת, וְקִרְנֵים שֶׁל
שִׁמְשֵׁן חוֹדְרוֹת לְתוֹךְ נִפְשׁוֹ מְחַמְמֹת אֶת לְבוֹ מְאִירוֹת אֶת
עֵינָיו וְקִרְיָאָה מִתְפָּרֶצֶת מֵעוֹמֶק הַלֵּב לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם!
אֲחֵי הַקְּמָנִים! הַשְׁתַּדְּלוּ שֶׁלֹּא תִּהְיֶה קְרִיָּאָה זוֹ מִן
הַשְּׁפָה וְלַחוּץ, מְלִים וּמְלִים ...

1. עֲפוֹת. 2. עֲבוּדָה קָשָׁה. 3. יָפִי גִדְלוֹ. 4. כְּחֹפֶשׁ. 5. אִיף. 6. בַּחֲנֻכָּה. 7. הַיְּהוּדִים שֶׁעָרוּ
בְּגִלְיָהֶם לַירוּשָׁלַיִם. 8. חֲבִירוֹת. 9. בְּשִׁמְחָה. 10. לָתֵת לְלֵיץ. 11. נִקְרָא.

אַחֻת וְאַח.

(צִיּוֹר לְפֶסַח.)

מֵאֵת ש. ז. יַעֲבֹץ לְבוֹב.

אַסְנֵת וּבְנֵימִין אַחֻת וְאַח הָיוּ. אַסְנֵת הָיְתָה בֵּת שֶׁבַע וְהָיָה הַבְּכִירָהּ
וּבְנֵימִין — בֶּן שֵׁשׁ — וְהָיָה הַצֶּעִיר.

ההורים אָהבו אֶת שְׁנֵי ילְדֵיהֶם וְלֹא בָּכְרוּ אֶת הָאָחוֹת עַל פְּנֵי הָאֵחַ
וְאֶת הָאֵחָה — עַל פְּנֵי הָאָחוֹת. שְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲבוּבִים בְּעֵינֵיהֶם וְאֶת שְׁנֵיהֶם
קָרְבוּ בְּאוֹפֶן שְׁוֹה.

וְאוֹלָם רִיב הָיָה בֵּין הָאָחוֹת וּבֵין הָאֵחַ. אֲסֵנֶת קִנְטְרָנִית הָיְתָה וְתָמִיד
בְּהִשָּׁאָרָה לְבָרָה עִם בְּנִימִין בְּבֵיתָהּ, לֹא מִצָּאָה לְעֲצָמָה עֵינֵי יוֹתֵר נָעִים
לְעֻנּוֹת בּוֹ מִקִּנְטֵר אֶת אָחִיהָ הַקָּטָן: פֶּעַם לָקְחָה אֶת צַעֲצוּעֵיו וְתַמְטָנָם
בְּמָקוֹם הַסְּמוּי מִן הָעֵין, פֶּעַם חִטְּפָה אֶת סִפְרָיו וּמִחְבְּרוֹתָיו וְתוֹרָקָם לְאוֹרֶךְ
הַחֹדֶר וּלְרֹחַבוֹ, עַד אֲשֶׁר נָעֲשׂוּ קָרָעִים, קָרָעִים, וּפֶעַם הָיְתָה מִתְקַרְבֶּת אֵלָיו
וּסוֹמְרָתוֹ עַל תַּלְחִי עַל לֹא דָבָר, וְלֹא הִתְאוּנֵן עָלֶיהָ בְּנִימִין בְּאוֹנֵי הוֹרָיו,
אִז הָיְתָה אַחֲרֵיתָהּ מְרָה, כִּי הוֹרִיָּה בּוֹדֵאִי וּבּוֹדֵאִי שְׂדֵי מִסְרִים אוֹתָהּ קִשָּׁה
לְמַעַן תִּקַּח מוֹסֵר, אֵךְ בְּנִימִין בָּעַל לֵב טוֹב הָיָה, וּבְכָל פֶּעַם, בְּאֲשֶׁר חָפֵץ
לְסַפֵּר לְהוֹרָיו עַל אֲדוֹת מַעֲשֵׂיהָ הָרָעִים, נִזְכֵּר בְּעוֹנֶשׁ הַמַּחֲכָה לָהּ וּנְחִמּוּל
עָלֶיהָ וַיִּשְׁתַּקֵּן, וְאֲסֵנֶת בִּידְעָה אֶת טוֹב לְבֹ שֶׁל אָחִיהָ, הוֹסִיפָה עוֹד לְהַקְנִיטָהּ
וּלְצַעֲרָהּ עַד כְּמָה שֶׁאֲפָשָׁר, הוּא הָיָה מְבַקֵּשׁ מֵאִתָּהּ בְּדַמְעוֹת, כִּי תִרַּף
מִמֶּנּוּ וְתַעֲזֹבָהּ לְנַפְשׁוֹ, אָבֵל הוּא אֲטֵמָה אֶת אוֹנֵיהָ מִשְׁמַנֵּעַ תַּחֲנוּנָיו, וּלְפַעְמִים
נִסְתָּה לְהַבְּוֹתוֹ כְּעֵינֵי הַהוֹרִים בְּסַפְרָה עָלָיו שְׁקָרִים עַל שְׁקָרִים.

קִנְאִית הָיְתָה אֲסֵנֶת וְתָמִיד הָיְתָה עֵינָה צָרָה בְּאָחִיהָ, וּבַחֲבִין בְּנִימִין
אֶת שְׁעוֹרָו בְּשִׁקְדָּה גְּדוֹלָה מְמַנָּה, חָרָה לָהּ אִפְּהָ עָלָיו, וְלֹא יִרְאֶה חֲמַת
הוֹרֵיתָהּ, כִּי עֵתָה הָיְתָה עוֹשָׂה בּוֹ כְּלִיָּהּ.

בַּיּוֹדֵר גְּדֻלָּה קִנְאָתָהּ כַּחַג הַפֶּסַח — כְּלִיל הַסֵּדֶר, חֲבִית הָיָה מוֹאָר
בְּכָל חֲדָרָיו, כְּלִי חֲבִית הָיוּ נָקִיִּים וּמִצּוֹחֲצָחִים, חֹדֶר הָאוֹכֵל הָיָה מְקוֹשֵׁט
כָּלוּ, עַל הַשֻּׁלְחָן הַמְּבֻסָּס מִפָּה לְבָנָה בְּשֻׁלְגֵי, הָיוּ כְּלֵי כֶּסֶף וְכֵלֵי זָהָב,
שֶׁהוֹחִירוּ כְּבָרָקִים לְנוֹנָה הָאוֹר שֶׁל חֲנֻרוֹת הַנְּעוּצוֹת בְּמַנּוֹרוֹת כֶּסֶף בְּעֵלֵי
שְׂמוֹנֶת קִנִּים, בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן עֲמָדָה מִטַּת הַהִסְבָּה עָלֶיהָ יָשָׁב הָאֵב, לְבוּשׁ
מַעִיל לְבָן, אֲשֶׁר עֲמָרְתָּ כֶּסֶף לוֹ סָבִיב צִנְאוֹ, לִימִינוֹ יִשְׁבָּה הָאֵם, לְבוּשָׁה
בְּגָדֵי פָאָר, אֲסֵנֶת יִשְׁבָּה לְשִׁמְאֵל הָאֵב וּבְנִימִין יָשָׁב לִימִין הָאֵם.

הַסֵּדֶר הַחֹל.

בְּשֶׁהִנִּיעוּ "לְבָנֵי חוֹרִין" הוֹיִמְנוּ הַכּוֹסוֹת, הָאֵב פָּנָה לְבְּנִימִין וּבִקּוֹל
נָעִים מְלֹא רוֹךְ אָמַר:

— שָׂאֵל, בְּנִי, אֶת אַרְבַּע קוֹשִׁיּוֹת!

בְּנִימִין פָּתַח אֶת פִּיו וּבִקּוֹל מְצַלְצֵל בְּפַעֲמוֹן קָרָא:

— אֲבֹא, אֲשָׁאֵלְךָ אַרְבַּע קוֹשִׁיּוֹת: מַה נִּשְׁתַּנֶּה הַלַּיְלָה הַזֶּה? "וְכוּ",

(סוף יבא)

אלֵיהוּ !

בֶּן הַסֶּדֶר בְּאֵיחֻא, בָּא — הוּא,

סֶדֶר חֲרוּת, יוֹ וּבִרְכָּה.

אֵלֶיהוּ, אֵלֶיהוּ

עַל בֵּיתֵנוּ אֵל תִּפְסָחָה.

כָּל אֲנָוִי, כָּל צָעֲצוּעִי,

כָּל־כָּל־כָּל־לֵךְ אֶתְנֶה,

אֶךְ הוֹפִיעָה עַל גַּעְגּוּעִי,

אֶךְ בִּקְרָאִי — בּוֹא עֲנֶה־נָא !

אֵלֶיהוּ, בּוֹא הוֹפִיעַ !

אֵלֶיהוּ סוּר אֵלֵינוּ !

מֵלֵא יֵין מְנַבֵּיעַ

מֵלֵא הָדָר שְׁלַח־נָנוּ.

רַבַּת טַהַר מִפֶּה שְׁטוּחָה,

גִּירוֹת שׁוֹקֵבִים אוֹרֶה גְּדוּלָּה,

אִישׁ אִישׁ כּוֹסוֹ לֹא נִסְבָּה,

אֶךְ עַל כָּלֵן כּוֹסֶךְ עוֹלָה.

אֵלֶיהוּ, בּוֹא, הוֹפִיעַ.

אֵלֶיהוּ, סוּר אֵלֵינוּ.

קַח וּשְׁתֵּה מִתְנַבֵּיעַ,

וּשְׁמַעֲנוּ וּבִרְכָּנוּ.

